

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

26.08.2025

parat

Til:

Statsminister Jonas Gahr Støre
Finansminister Jens Stoltenberg

Kopi:

Partiene på Stortinget

P.b 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf 21 01 36 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

Innspill til statsbudsjettet 2026

Parat vil med dette å gi sine siste innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjettet for 2026. Som en arbeidstakerorganisasjon med en bredt sammensatt medlemsmasse er vi opptatt av at budsjettet legger til rette for et bærekraftig og inkluderende arbeidsliv, samtidig som vi håndterer de store samfunnsutfordringene vi står overfor.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er mer alvorlig enn på lenge. Det er krig i Europa, og den regelbaserte verdensorden vi kjenner er under press. Det endrer Norge og vår del av verden. Forsvar, samfunnssikkerhet, beredskap og totalforsvaret må prioriteres høyere, med de konsekvensene dette har for andre viktige samfunnsområder.

Hovedprioriteringer

I tråd med våre tidligere innspill og vedtak i Parats hovedstyre, vil vi særlig trekke frem arbeid, kunnskap, klima – og samfunnssikkerhet som våre hovedprioriteringer inn mot statsbudsjettet 2026.

Arbeid og inkludering

Arbeid er fundamentet i velferdssamfunnet. Ordningene for sykelønn, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger må både gi trygghet til de som trenger det og samtidig understøtte at flest mulig kan stå i arbeid. For å lykkes med dette må vi ha et høyt nivå på arbeidsmarkedstiltak, både i gode og dårlige tider. Tiltak som lønnstilskudd har vist seg å være et effektivt virkemiddel for å få flere inn i jobb, og budsjettene må styrkes slik at NAV faktisk kan bruke disse der de fungerer best.

Parat er særlig opptatt av situasjonen for unge og for flyktninger som skal inn i arbeidslivet. Unge som havner utenfor arbeid og utdanning må møtes med tett, tidlig og helhetlig oppfølging, med fokus på muligheter og ressurser fremfor barrierer. For flyktninger og arbeidsinnvandrere er språkopplæring og kunnskap om norsk arbeidsliv avgjørende, og dette må støttes av statlige midler.

Et sterkt og organisert arbeidsliv er også en del av dette bildet. Tiltak for å bekjempe

arbeidslivskriminalitet og sosial dumping er avgjørende for å sikre rettferdige og trygge arbeidsplasser, og må prioriteres i statsbudsjettet.

Yrkesskadeordningen

Parat mener det er behov for omfattende endringer i dagens yrkesskadeordning. Mange arbeidstakere opplever at det er svært vanskelig å få godkjent skader eller sykdommer som er påført i arbeid. Beviskravene er strenge, og ordningen dekker ikke alle relevante skader. Vi forventer at regjeringen følger opp Stortingets vedtak fra juni 2025 om å forbedre yrkesskadeordningen, og at dette reflekteres i statsbudsjettet for 2026.

Kompetanse og livslang læring

Det kreves større investeringer i etter- og videreutdanning, særlig i lys av digitalisering og kunstig intelligens. Arbeidsgivere må pålegges et tydeligere ansvar, men dette må kombineres med statlig finansiering. Parat uttrykker også bekymring for universitets- og høyskolesektoren, som har vært utsatt for rammekutt. Kompensasjon for pris- og lønnsvekst har vært for lav, og dette tapper sektorens evne til å levere på forsknings- og utdanningsoppdrag.

Dette er særlig alvorlig fordi det tar lang tid å bygge opp solide forskningsmiljøer, mens de kan rives ned på få år. Vi mener derfor at rammekuttene i høyere utdanning må stanses, og at forskningsmiljøene må skjermes. Dette er avgjørende både for kvaliteten i utdanningene og for å sikre et kunnskapsgrunnlag Norge er avhengig av i møte med omstilling og samfunnsutfordringer.

Samfunnssikkerhet, forsvar og beredskap

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er mer alvorlig enn på lenge. Parat ber om at forsvar, totalberedskap og samfunnssikkerhet prioriteres høyere. Effektiviseringsgevinster i forsvarsbudsjettet må ikke brukes som skjulte kutt, men kompenseres med friske midler.

Parat mener regjeringen må slå fast at støtten til Ukraina videreføres på dagens nivå så lenge krigen varer. Dette er avgjørende både for Norges sikkerhet og for å opprettholde internasjonal tillit og solidaritet.

Forsvarets langtidsplan må forseres og fullfinansieres. Det er nødvendig å sikre at de ambisjonene Stortinget har vedtatt faktisk realiseres, og at satsingen på forsvar og beredskap står i forhold til det alvorlige trusselbildet vi står overfor.

Sivil beredskap

Parat legger til grunn at arbeidet med en langtidsplan for sivil beredskap prioriteres, og at man ved fremleggelse av en slik plan også legger opp til et bredt tverrpolitisk forlik i tråd med forsvarsløftet. Det er etter vår oppfatning viktig at man her ser samfunnssikkerhet og sivil beredskap i stort, hvor også presse, media, apotek, medisinforsyning, matforsyning, veksterbransjen og politiet gis den nødvendige oppmerksomhet. Skal vi som nasjon lykkes med dette arbeidet, er det etter vår oppfatning viktig at det legges opp til en prosess om også involverer partene i arbeidslivet på en god måte.

Det er viktig at arbeidet med en slik helhetlig plan for sivil beredskap ikke fører til at gode tiltak settes på vent, og vi har en forventning om at vi allerede i statsbudsjettet for 2026 ser nye tiltak. Vi etterlyser også en langtidsplan for politiet, og ber om en betydelig økning av politiets budsjetter for 2026.

Klima og energi

Energiforsyningen må styrkes gjennom investeringer i produksjon, overføring og energieffektivisering. Parat støtter «Norgespris» på strøm, men mener dette må kombineres med målrettede tiltak som fremmer grønn verdiskaping og trygge arbeidsplasser.

Teknologi og digitalisering

Det må etableres tydelige rammer for bruk av kunstig intelligens i arbeidslivet. Personvern, ikke-diskriminering og arbeidstakeres rettigheter må ivaretas i den digitale overgangen. Etter vår oppfatning, vil opprettelsen av et eget algoritmetilsyn kunne være et godt virkemiddel.

Økonomisk ansvarlighet

Parat erkjenner at økte satsinger på enkelte områder innebærer prioriteringer og mulige reduksjoner på andre. Statsbudsjettet må være preget av ansvarlighet og bærekraftige valg, samtidig som det viktige som arbeid, kunnskap, klima og samfunnssikkerhet prioriteres høyest.

Med hilsen

Parat

Unn Kristin Olsen
Forbundsleder

Arve Sigmundstad
Fagsjef, samfunns- og
myndighetskontakt